

DANIYELI TA KO KITABU

Kitabu faamucogo

Daniyeli tɔgɔ lara nin kitabu ra, nka an t'a lon ni ale kera a sebebaga ye.

Wagati min na Yahudiyaw tun be siya tow ta fanga korɔ, o wagati le ra Daniyeli ta kitabu sebera.

Kitabu tarance folo (1-6) be Daniyeli ni a tɔnɔgɔnce saba ta ko fo an ye. O ce naani ka o jigi la Ala kan, o ma son ka Ala kan bla, hali ni o be tɔɔɔ.

Kitabu tarance flanan na (7-12), Ala be tagamasiyen caman yira Daniyeli ra. O tagamasiyenw be dununa fangatigiw, ani o ta masayaw damina ni a laban yira. Tuma dow, Daniyeli yere te o tagamasiyenw korɔ lon; Ala ta meleke le b'a korɔ fo a ye.

Nin kitabu be a yira an na ko Ala ta fanga le be fanga to bee kunna. A be se ka dugukolo siyaw bee ke k'a yere sago dafa. Dununa fangatigibaw be na, ka taga, nka Ala ta fanga be to a cogo ra wagati bee; a te yelema. Ala le be se k'a ta mɔgɔw kisi. Lanabaga ka kan ka k'a jigi la Ala kan wagati bee, ka ke kankelentigi ye, ka to Ala ta can sira kan.

Kitabu konokow

Daniyeli ni a tɔnɔgɔnce saba ta ko (1-6)

Daniyeli ka wara naani tagamasiyen ye (7)

Daniyeli ka sagajigi ni bakoronin tagamasiyen ye (8-9)

Daniyeli ka Ala ta ciraden tagamasiyen ye bada
ra (10-11)
Daniyeli ka dunuɓa laban tagamasiyen ye (12)

*Daniyeli ni a tɔɔɔɔnw be Babilɔni masace ta
so*

¹ Zuda mara masace Yehoyakimu ta masaya san sabanan na, Babilɔni masace Nebukadinesari nana Zude mara ra, ka na Zeruzalemu dugu lamini. ² Matigi Ala ka Zuda masace Yehoyakimu don a boro. A ka Ala ta batoso ta minan dɔw ce. A ka o minanw ta ka taga ni o ye a ta ala ta bon kɔɔ Sinehari jamana ra, ka taga o bla a ta ala ta bon ta naforoblayɔɔ ra.

³ Lon dɔ, masace k'a fɔ a ta baaradenw kuntigi Asipenazi ye, ko a ye Izirayeli kanbelen minanin dɔw janawoloma ka na ni o ye, minw ye masacedenw walama fagamadenw ye. ⁴ O ye ke kanbelen dɔw ye, fiyen te minw fari ra, ani minw ce ka ni. O ye ke mɔɔ hakirimanw ye, ani mɔɔ kolɔnbagaw ye fen be ra, ani mɔɔ karanninw, ani mɔɔ barakamanw, ani mɔɔ faamurikebagaw, minw bena se ka baara ke masace ta so kɔɔ, ani ka Babilɔnikaw ta kan ni o ta seberi degi. ⁵ Masace yere ta domuni ni a ta duven le tun ka kan ka di o ma lon o lon ka o ke o ta baro ye. O ka kan ka karan fɔ san saba. O kɔ, o be sɔɔ ka don masace ta baara ra.

⁶ Ayiwa, kanbelen minw janawolomara, ce naani tun be olugu ra minw tun bɔra Zuda ta gba ra. O tun ye Daniyeli ye, ani Hananiya, ani Misaheli, ani Azariya. ⁷ Baaradenw kuntigi ka tɔɔ werew la o ra. A ka Daniyeli tɔɔ la ko

Belisasari, ka Hananiya togo la ko Sadaraki, ka Misaheli togo la ko Mesaki, ka Azariya togo la ko Abedi Nego*.

⁸ Nka Daniyeli k'a latige a jusukun na ko ale t'a fe ka masace ta domunifenw domu,† walama k'a ta duven min, k'a yere lanogo Ala na korɔ. O ra, a k'a fo baardenw kuntigi ye k'a gbeleya ko a kana olugu jagboya ka masace ta fenw domu ka o yere lanogo.

⁹ Ala fana k'a ke Daniyeli ko diyara baardenw kuntigi ye; a sonna ka Daniyeli ta kuma lamɛn.

¹⁰ Nka a k'a fo Daniyeli ye ko: «Aw ka kan ka fen minw domu, ani aw ka kan ka fen minw min, masace yere le ka o latige. O ra, ne be siranna, sabu ni a nana a ye ko aw fasara ka teme aw tojogonw kan, a bɛna a fo ko ne no lo. A bɛna ne faga aw koson.» ¹¹ Ayiwa, baardenw kuntigi tun ka ce min bla ko a ye a janto Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ra, Daniyeli tagara kuma o ce fe. ¹² A k'a fo a ye ko: «Sabari ka i ta jonw ke k'a fle, ka se tere tan, k'a to an ye domuni gbansan dorɔn le domu, sogo te min na, ani ka ji dama min. ¹³ O ko, an tojogon to minw be masace ta fenw domuna, i ye anw padaw ni olugu padaw suma; ni i yere ka min korɔsi, o tuma ni min ka i diya i ye o ke.»

¹⁴ Domunidibaga sonna o ta kuma ma. A ka o ke k'a fle ka se fo tere tan. ¹⁵ Ayiwa,

* **1:7** 1.7 O ka o togow la o kanbelenw ra, ka kapa ni Babilonikaw ta alaw togow le ye, k'a yira ko o kera Babilonikaw ye sisan.

† **1:8** 1.8 Ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya ye, o tun man kan ka o domunifenw domu (Sarakalasebagaw 11; 17.10-16; 20.25).

tere tan be dafa tuma o tuma, o bonyara, o padaw fana tun fe ka di ka teme o tɔɔɔɔɔɔ ta kan, minw tun be masace ta domuniw kera. ¹⁶ Kabini domunidibaga k'a ye ten, a ma masace ta domuni ni a ta duven di o ma tuun. A ka domuni gbansanw dɔɔɔɔ le di o ma.

¹⁷ Ala ka lonniya ni faamuri di o kanbelen naani ma o ta karan na, ka hakiritigiya fana di o ma. Ka fara o kan, Daniyeli tun be se ka ko yiraninw, ani sikow bee kɔɔɔ lon k'a fo mɔɔɔw ye.

¹⁸ Ayiwa, masace tun ka wagati min yira, o dafara minke, baaradenw kuntigi tagara ni kanbelenw bee ye masace fe. ¹⁹ Masace kumana ni o bee ye kelen kelen. Nka a k'a ye ko o si ta hakiritigiya ma Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ta bo. O koson masace ka o bla a yere ta baaraw kunna. ²⁰ Ko o ko tun ye hakiritigiya ko ye, ani faamuri ko, ni masace tun ka o pininka o do ra, a tun b'a ye ko Daniyeli ni a tɔɔɔɔɔɔw ta ladiri le tun ka fisa ni a ta jamana lagberikebagaw, ani a jinamoriw ta ye fo sɔɔɔɔ tan.

²¹ Ayiwa, o ra, Daniyeli tora Babiloni*, masace ta so, fo ka taga se masace Sirusi ta masaya san folo ma.

2

Masace Nebukadinesari ta siko

¹ Masace Nebukadinesari ta masaya san flanan na, a ka siko dow ke. O ko k'a hakiri pagami kosebe, fo k'a bari sunogo ra. ² A ko o ye a ta lonnikebagaw bee wele: jinamoriw, ani

lagberikebagaw, ani subagaw, ani tagamasiyen lonbagaw bee, o ye na ale ta sikow jafɔ a ye. O bee nana masace fe. ³ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka siko do le ke, min ka ne hakiri jagami. Ne b'a fe aw ye ne ta siko fo ne ye.»

⁴ Lonnikεbagaw ka masace jaabi aramekan na, ko: «E, Masace, Ala ye i meen an korɔ! I ta siko fo i ta jonw ye, ni o kera, an bena a korɔ fo i ye.»

⁵ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka min latige, o le ye nin ye: ni aw ma se ka ne ta siko fo ne ye, k'a korɔ fana fo, o bena aw mina ka aw faga, ka aw ta sow bee ci k'a ton jɔgon kan i ko jamaɲama.

⁶ Nka ni aw sera ka siko fo ne ye, k'a korɔ fo ka la a kan, ne bena aw ladiya, ka aw bonya kosebe. O ra, aw ye siko fo ne ye, k'a korɔ fana fo.»

⁷ Lonnikεbagaw ka masace jaabi tuun ko: «Masace, ele koni ye siko fo an ye dorɔn; an bena a korɔ fo i ye.» ⁸ Masace ko: «Ne ka aw ta ceguya lon! Aw b'a fe ka kuma caya le janko aw ye wagati sorɔ ka fen do sorɔ k'a fo ne ye, sabu ne ka min latige, aw ka o lon.

⁹ Ayiwa, ni aw ma siko fo ne ye, min fora, o le bena ke aw bee ra. Aw b'a fe ka ben a ra ka na faninyakumaw ni nanbarakuma dow le fo ne ye, janko sani wagati do ce, ne ye ne ta miiriya yeɛma. Aw ye siko fo ne ye; ni o kera, ne bena a lon ko can ra, aw be se k'a korɔ fana fo ne ye.» ¹⁰ Lonnikεbagaw ka masace jaabi ko:

«Masace, i ka min fo, mogɔ si te dunuɲa ra yan min be se ka o ke. Masace si fana ma nin ko jɔgon jini a ta jinamoriw ni a ta lagberikebagaw ni a ta tagamasiyen lonbagaw fe folo ni ele te; hali masacew bee ra fangatigi, walama o bee ra

togotigi ma nin jogon ke. ¹¹ Masace, i ka min fo, o ka gbelen. Mogo si te se ka nin ko fo masace ye, ni an ta alaw te, k'a soro olugu fana te adamadenw ce ra yan.»

¹² O ka o kuma fo minke, masace dimina kosebe. A ko o ye Babiloni lonnikebagaw bee faga. ¹³ O ko latigera minke doron, o ka ke lonnikebagaw mina ye ko o be taga o faga. O tagara Daniyeli ni a tojogonw fana yorjini ko o be o faga.

¹⁴ Daniyeli ka o men minke, a tagara kuma masace ta sorasikuntigi fe, min togo ye ko Ariyoki. O tun ka Babiloni lonnikebagaw fagari ko baara don ale le boro. Daniyeli kumana a fe ni hakiritigiya ani bonya ye. ¹⁵ A ka Ariyoki jininka ko: «Mun le k'a to masace ka nin kogbelen jogon latige?» Ayiwa, Ariyoki k'a ko bee jafu Daniyeli ye. ¹⁶ Daniyeli teliyara ka taga masace fe, ka taga a fo a ye ko a ye muju donin, ko sani wagati do ce, ale bena a ta siko fo a ye.

Ala ka siko gundo yira Daniyeli ra

¹⁷ Ayiwa, Daniyeli bora ka taga a ta so, ka taga o ko jafu a tojogonw ye, Hananiya, ani Misaheli ni Azariya. ¹⁸ A ko o ye sankolo tigi Ala daari, janko Ala ye makari o ra ka siko gundo yira o ra, janko o kana olugu ni Babiloni lonnikebaga tow bee faga.

¹⁹ Ayiwa, Ala ka o siko gundo yira Daniyeli ra su fe siko ra. Daniyeli ka sankolo tigi Ala fo. ²⁰ Daniyeli ko:

«Ne be Ala togo tando wagati bee, ani tuma bee. Hakiritigiya ni fanga ye ale le ta ye.

²¹ Ale le be se ka wagatiw ni ko nataw yelema k'a ke a sago ye.

A be masa do wuri ka do sigi.
A be hakiritigiya di hakiritigiw ma,
ka lonniya di kolonbagaw ma.

²² A be fenbaw, ani fen dogoninw yira.
Fen minw be dibi ra, a ka o lon fana.
Ale yere siginin be yeelen le ce ma.

²³ Ne bemaw ta Ala,
ne be i bonya, ka i tando;
sabu i ka hakiritigiya ni fanga di ne ma.
An ka min daari i fe, i ka o yira ne ra;
i ka masace ta siko gundo yira an na.»

Daniyel 2:28

²⁴ Ayiwa, o ko, Daniyel tagara Ariyoki fe, masace tun k'a fo min ye ko a ye Babiloni lonnikεbagaw faga. Daniyel tagara a fo a ye ko a kana lonnikεbagaw faga, ko a ye taga ni ale ye masace fe, ale bεna taga siko jafε masace ye.

²⁵ Ariyoki teliyara ka taga ni Daniyel ye masace fe. O sera yi minke, Ariyoki k'a fo masace ye ko: «Zuda ta mogε minw minana, ne ka ce kelen soro olugu ra, min be se ka i ta siko jafε i ye.»

²⁶ Masace ka Daniyel jininka. O tun be Daniyel wele ko Belisari. Masace ko: «Yala can lo ko ele be se ka ne ta siko fo ne ye, k'a koro fana fo ka la a kan wa?»

²⁷ Daniyel ka masace jaabi ko: «Masace, i ka fen min jini, o ye gundo le ye, lagberikebagaw ni jinamoriw ni jotigiw si te se ka min lon k'a fo i ye. ²⁸ Nka Ala do be san fe, ale be gundow lon.

Ale Ala le ka ko nataw yira masace ra siko ra. Ayiwa, i ka siko min ke, ani i ka fen minw ye ka i to sunogo ra, ne bena o fo i ye.

²⁹ «E, masace, ko minw bena ke wagati nataw ra, o le nana i ta miiriya ra, ka i to sunogo ra. Ala min be gundow lon, ale le ka ko nataw yira i ra. ³⁰ Ayiwa, ne koni, nin kow yirara ne ra, nka o t'a yira ko ne ta hakiritigiya le ka bon danfen tow bee ta ye de! Ala le b'a fe ko i ta siko koru ye fo i ye, ani miiriya minw nana i hakiri ra, i ye o koru lon.

³¹ «E, masace! I ta siko ra, i ka mogo bisigiya do le lonin ye, belebeleba jamijan, a be manamanana. Siranyafenba tun lo fana. ³² A kunkolo tun ye sanin yereworo ye, a disi ni a borow tun ye warigbe ye, a konobara ni a wotow tun ye siranege ye, ³³ a senkalaw tun ye negge ye, a senw yoru dow tun ye negge ye, yoru do tun ye bogu ye. ³⁴ Ayiwa, ka i to fleri ra, kabakuru do bora yi a yere ma, ka na o mogo bisigi sen gbasi, k'a sen negeraman ni a bogoraman karikari. ³⁵ O kera minke, negge o, bogu o, siranege o, warigbe o, sanin o, o bee cira jagon fe, fo ka mugumugu. Fono k'a ta i n'a fo fono be nokalaw ta cogo min na jogbasituma ra; a yoru si ma ye tuun. Nka kabakuru min k'a gbasi k'a ben, o kabakuru kera kuru belebele ye, fo ka dugukolo bee fa.

³⁶ «Ayiwa, masace, i ta siko ye nin le ye. Sisan an bena a koru fo i ye. ³⁷ E, masace, ele le ye masacew ta masace ye, sabu sankolo tigi Ala ka masaya ni sebgaya ni fanga ni bonya di i ma. ³⁸ A ka adamadenw ni beganw ni konow bla i ta fanga koru dugukolo yoru bee ra. A ka i sigi o bee

kunna. I ka mɔgɔ bisigi min ye siko ra, o kunkolo saninlaman ye ele yere le ye. ³⁹ Nka masaya dɔ were bena na i ta masaya kɔ fe, min tena bonya ka i ta bɔ. O kɔ, masaya sabanan bena na fana; o le bena ke i ko siranegɛ. O fanga bena sigi dunupa yɔrɔ bɛɛ kunna. ⁴⁰ O kɔ, masaya were bena na, o bena ke a naaninan ye. O masace ta fanga bena gbeleya i ko negɛ. Negɛ be ciri ni tigeri ke cogo min na, o masace bena masaya tɔw bɛɛ cici ka bɔ yi, ka o bɛɛ mugumugu o cogo le ra. ⁴¹ Nka i n'a fɔ i k'a senw ni a senmandenw ye, o yɔrɔ dɔw ye bɔgɔ ye, a yɔrɔ dɔw ye negɛ ye, ayiwa, o masaya bena taran fla le. Nka o bɛɛ n'a ta, fanga belen bena ke a ra i ko negɛ ta fanga, sabu negɛ ni bɔgɔ le tun pagaminin be jɔgɔn na. ⁴² Ayiwa, i n'a fɔ a senmanden dɔw tun ye negɛ ye, dɔw tun ye bɔgɔ ye, o masaya baraka bena bonya fan dɔ ra, k'a baraka dɔgɔya fan dɔ ra. ⁴³ I ka negɛ ni bɔgɔ pagaminin ye cogo min na, o b'a yira ko o masace fla bena don jɔgɔn na, fɔ ka furuw don o ta mɔgɔw ni jɔgɔn ce. Nka o tena se ka ben ka o kan ke kelen ye, sabu negɛ ni bɔgɔ te se ka jɔgɔn mina ka ke kelen ye.

⁴⁴ «Nka o masayaw wagati ra, sankolo tigi Ala bena masaya were sigi. O masaya tena ban ka ye, siya were si tena se ka fanga bɔsi o masace ra fana. A bena masaya tɔw bɛɛ ci ka bɔ yi; a yere bena sigi a ta fanga ra wagati bɛɛ. ⁴⁵ I ka kabakuru min ye, min wɔrɔra a yere ma ka bɔ kuru ra, k'a sɔrɔ mɔgɔ boro ma maga a ra, ka na negɛ ni siranegɛ ni bɔgɔ ni warigbe ni sanin ci, o kabakuru be o masayakura tagamasiyen le ye.

«Ayiwa, Alaba le ka o fen nataw yira masace

ra. I ta siko ye can le ye, a koro fora cogo min na, a bena ke ten le fana, sigiya t'a ra.»

⁴⁶ Ayiwa, Nebukadinesari ka o men minke, a k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Daniyeli koro k'a bonya. A ko o ye saraka bo Daniyeli ye, ka wusunan saraka don a ye. ⁴⁷ Masace ka kuma lase Daniyeli ma k'a fo a ye ko: «Can ra, aw ta Ala le ye alaw bee ta Ala ye, ani masaw bee ta Matigi. Ale le be se ka gundow yira; o koson i sera ka nin gundo lon k'a fo.»

⁴⁸ O ko, masace ka Daniyeli bonya kosebe, ka fenpanaman caman di a ma. A ka Daniyeli sigi Babiloni* mara bee kunna, k'a ke lonnikébagaw bee ta jamogoba ye.

⁴⁹ Nka Daniyeli ka masace daari ko a ye Babiloni mara kuntigiya di Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ma. Ale yere tora masace ta masaso lu kono.

3

Nebukadinesari ta batofen saninlaman

¹ Ayiwa, masace Nebukadinesari nana batofen saninlaman do lalaga. A janya tun ye nongon* na biworo k'a bonya ke nongon na woro ye. O ka o batofen saninlaman lo Dura kenegbeba ra, Babiloni mara ra. ² Masace ka fagamaw, ani dugutigiw, ani jamanatigiw, ani masace ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigebagaw, ani jamana jamogo tow bee wele ka na. Olugu nana lajen, ka batofen

* **3:1** 3.1 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

saninlaman ta janagbe ke, Nebukadinesari tun ka o batofen min lalaga. ³ Ayiwa, o fagamaw, ani o dugutigiw, ani o jamanatigiw, ani masace ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigebagaw, ani jamana namogo tow bee, olugu nana lajen batofen saninlaman ja fe ka o janagbe ke. ⁴ Kumalasebaga do nana peren k'a fo mogow ye ko: «Siyaw bee, jamanaw bee mogow, kanw bee mogow, masace ko k'a fo aw ye, ⁵ ko ni aw nana ke burufiyekan, ani filenfiyekan, ani gonifokan, ani korafokan, ani filen dafla fokan, ani forifen suguya bee kan men ye tuma min na, o tuma, aw bee ye aw ja biri dugu ma, ka batofen saninlaman bato, masace Nebukadinesari ka min lalaga. ⁶ Ni mogow o mogow ma a ja biri dugu ma k'a bato, o bena o tigi firi tasumaba do ce ma o yoroin bee.» ⁷ O ra, mogow nana burufiyekan ni filenfiyekan ni gonifokan ni sokufokan ni forifen tow kan men minke, siyaw bee, ani jamanaw bee mogow, ani kanw bee mogow bee ka o ja biri dugu ma ka batofen saninlaman bato, masace Nebukadinesari tun ka min lalaga.

Daniyel 3:11-18 tsoho banna ka batofen saninlaman bato

⁸ Ayiwa, o wagati yere ra, Babilonika dow tagara Yahudiyaw jaraki masace fe. ⁹ O k'a fo masace ye ko: «E, masace, Ala ye i meen an koro! ¹⁰ Masace, ele yere le k'a fo ko ni mogow nana burufiyekan ni filenfiyekan ni gonifokan ni sokufokan ni forifen tow kan men, ko bee ye a ja biri dugu ma ka batofen saninlaman bato. ¹¹ I ko

ni mɔgɔ o mɔgɔ m'a ɲa biri dugu ma k'a bato, ko i bɛna o tigi firi tasumaba cɛ ma. ¹² K'a sɔrɔ i ka Babilɔni mara ɲamɔgɔya di Yahudiya minw ma, Sadaraki, ani Mesaki ni Abɛdi Nego, olugu tɛ i ta kuma jatera. O tɛ i ta alaw si le batora; i ka batofɛn saninlaman min fana lalaga, o tɛ sɔn ka o bato fiyewu.»

¹³ Masacɛ ka o mɛn minkɛ, a dimina kosɛbɛ. A ko, ko o ye na ni Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ye. O nana ni o ye masacɛ fɛ. ¹⁴ A ka o ɲininka ko: «Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego, yala can lo ko aw banna ko aw tɛ ne ta alaw bato, ani ko ne ka batofɛn saninlaman min lalaga ko aw tɛ o bato wa? ¹⁵ Ayiwa, sisan, aw ye aw yɛrɛ labɛn. Ni aw nana burufiyɛkan, ani filɛnfiyɛkan, ani gɔnifɔkan, ani sokufɔkan, ani fɔrifɛn tɔw bɛɛ kan mɛn tuma o tuma, o tuma aw ye aw ɲa biri dugu ma ka batofɛn saninlaman bato, ne ka min lalaga. Ni aw m'a bato, ne bɛna aw firi tasumaba cɛ ma sisan yɛrɛ. Ni ne ka aw firi tasumaba cɛ ma, o tuma ala juman wɛrɛ le bɛna aw kisi ka bɔ ne boro?» ¹⁶ Ayiwa, Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ka masacɛ jaabi ko: «Masacɛ, anw kumakun yɛrɛ tɛ nin ko ra. ¹⁷ Nka hali ni o ka anw firira tasumaba cɛ ma, anw ta Ala, an bɛ Ala min bato, ale bɛ se ka an kisi tasumaba ma; ale bɛna an kisi fana ka bɔ ele masacɛ boro. ¹⁸ Nka hali ni a ma an kisi, i ye a lɔn ka la a ra, masacɛ, ko an kɔni tɛna i ta alaw bato fiyewu, walama i ka i ta batofɛn saninlaman min lalaga, ka o bato.»

O ka Daniyel ɬɔɲɔgɔncɛ saba firi tasuma ra

19 O kuma fɔra minkɛ, dɔ farara Nebukadinesari ta dimi kan. A dimina Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego kɔrɔ fɔ k'a na wulen. A k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o ye dɔ fara tasumaba baraka kan, k'a baraka bonya fɔ sipaga wolonfla ka tɛmɛ a cogokɔrɔ kan. 20 A k'a fɔ a ta sorasice barakaman dɔw ye, ko olugu ye Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego mina ka o siri ka o firi tasumaba cɛ ma. 21 O ka o mina ka o siri ni o ta kurusiw ni o ta forokiyaw ni o ta deregebaw ni o ta banflaw ni o ta fani tɔw bɛɛ ye, ka o firi tasumaba cɛ ma. 22 I n'a fɔ masace fariyaninba le tun k'a fɔ ka gbɛleya ko o ye tasuma baraka bonya, o fana tun k'a bonya fɔ ka tɛmɛ a dan kan. O ra, sorasi minw tun ka Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego firi ta ra, ta fundenin ka olugu faga. 23 Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego sirinin tagara ben tasumaba cɛ ma.

24 Dɔɔnin kɛra, Nebukadinesari barara ka wuri ka lɔ; a kabakoyara. A k'a ta jamana namɔgɔw jininka ko: «O tuma an ma cɛ saba le siri ka o firi tasuma ra wa?» O ka masace jaabi ko: «Masace, cɛ saba le firira tasuma ra.» 25 Masace ko: «O bɛɛ n'a ta, ne na bɛ cɛ naani le ra, o bɛ yaalayaalara tasuma cɛ ma, o si sirinin tɛ; tasuma ma nɔ bla o si ra fana. A naaninan cogoya bɔra alaw ta mɔgɔ dɔ le fɛ.»

Masace ka Daniyel tɔɔgɔncɛw bonya

26 O kɔ, Nebukadinesari gbarara tasumaba kɔrɔ. A ko: «Sadaraki, Mesaki, Abɛdi Nego, Ala kɔrɔtaninba ta baaradenw, aw ye bɔ ka na yan!» Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego bɔra tasuma ra.

²⁷ Fagamaw ni jamanatigiw ni dugutigiw ni masace ladibagaw bee nana lajen. O k'a ye ko tasuma ma foyi ke o ce saba si fari ra, ko o kunsigi ma jeni, tasuma ma se o ta faniw ma, ko hali tasuma kasa yere te o ra. ²⁸ Nebukadinesari ka kuma ta, k'a fo ko: «An ye Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ta Ala tando. Ale le k'a ta meleke ci ka na a ta baaradenw bosi, sabu o lara o ta Ala ra. O banna ne masace ta kuma ma, ka son ka o farikolo di a ye jeni, sani o ye ala were bonya, ka ala were bato, min te o ta Ala ye! ²⁹ O ra, ne be min latige sisan, o ye nin ye: <Mogo o mogo, ni a ka ke siya o siya ta mogo ye, walama jamana o jamana mogo, walama ni a ka ke kan o kan fobaga ye, ni a ka kumajugu fo Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ta Ala ma, o tigi be faga, k'a ta so ci k'a ton jagon kan i ko jamaama; sabu Ala were te yi, min be se ka mogo kisi i ko ale.> »

³⁰ O ko, masace ka do fara Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ta kuntigiya kan tuun Babiloni mara ra.

³¹ Ayiwa, o ko, Nebukadinesari ka cira do sebe k'a ci ka taga jamanaw bee ra, ani siyaw bee ma, ani kanw bee mogow ma, dununa yoro bee ra. A ko: «Ala ye hera caman ke aw bee ye. ³² Ne Nebukadinesari, ne k'a ye ko a bennin lo ko Ala korotaninba ka kabakow ni tagamasiyen minw ke, k'a ta nema ke ne ye, ko ne ye o fo aw ye.

³³ Ala ka tagamasiyen minw yira ne ra, o ka bon. A ka kabakoba le ke ne ye.

Ala ta masaya ye masaya banbari le ye;
a ta kuntigiya be yi wagati bee, ani tuma bee.

4

Nebukadinesari ta siko flanan

¹ «Ne, Nebukadinesari, ne tun be hera ra ne ta so kɔnɔ; ne tun wasara ne ta masabon kɔnɔ.

² Ayiwa, lon dɔ su fe, ne ka siko dɔ ke; o siko ka siranya bla ne ra. Miiriya minw nana ne fe, ani ne ka fen minw ye o siko ra, o ka ne ja tige kosebe. ³ Ne ka cira bla ko o ye

Babiloni lonnikebagaw bee wele ka na, janko o ye na ne ta siko kɔrɔ fɔ ne ye. ⁴ Jinamoriw ni lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw nana. Ne ka ne ta siko fɔ o ye, nka o si

ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye. ⁵ O kɔ, Daniyel min ye Belisasari ye, ale fana nana; Belisasari, o ye ne ta ala tɔgɔ le ye. Ne tun k'a lon ko Ala saninman

yerɛ ta hakiri be Daniyel fe. Ayiwa, ne ka ne ta siko fɔ ale ye. ⁶ Ne k'a fɔ a ye ko: «Belisasari, ele min ye ne ta lonnikebagaw bee ta namogoba ye,

ne k'a lon ko Ala saninman yerɛ ta hakiri le be ele fe; gundo si man gbelen ele ma fana. Ne ka fen minw ye siko ra, o ye nin ye; a lamɛn, i ye a

kɔrɔ fɔ ne ye.

⁷ Ka ne to sunɔgɔ ra, ne ka min ye, o ye nin ye: Yiri dɔ tun turunin be dugukolo cemance ra, yiri

jamijanba dɔ.

⁸ O yiri bonyara, ka bonya, fɔ ka taga a kun se sankolo ma; mɔgɔw tun be to dunupa yɔrɔ bee ra k'a ye.

⁹ A flaburuw tun ce ka ni; a denw tun ka ca fana. Danfenw bee tun be o ta domuni sɔrɔ a ra. Kongosogow tun be na la a suma ra, kɔnɔw tun be o ta pagaw la a yiriborow ra.

Danfɛnw bɛɛ tun bɛ baro a yiridenw le ra.

¹⁰ « <Ayiwa, hali bi, ka ne lanin to, ne bɛ siko ra, ne barara ka Ala ta mɛlɛkɛ saninman dɔ ye, a jigira ka bɔ sankolo ra. ¹¹ A pɛrɛnna k'a fɔ ko: Aw ye yiri ben k'a borow bɛɛ tigɛtigɛ.

Aw ye a yuguyugu k'a flaburuw bɛɛ bɔn dugu ma, k'a yiridenw bɛɛ burun ka o yɛrɛgɛ; kongosogow ye bori ka bɔ a jukɔɔ, kɔnɔw fana ye bori ka bɔ a yiriborow ra.

¹² Nka aw ye a ju ni a lilinw to dugukolo ra yi; aw ye a ju siri ni nɛgɛjɔɔkɔw ni siranɛgɛjɔɔkɔw ye,

k'a to binw cɛ ra yi,

gɔmiji ye a nigɛ,

a ye kɛ i ko kongosogow, ka bin nɛmɛ.

¹³ Adamaden hakiri min b'a ra aw ye o bɔ a ra, ka bɛgan hakiri don a kɔnɔ.

A bɛna san wolonfla le kɛ o cogo ra.

¹⁴ « <Nin ko ye Ala ta danfɛn saninmanw ta kolatigɛnin le ye;

Ala ta ciraden saninmanw le k'a latigɛ,

janko ninmanfɛnw bɛɛ ye a lɔn ko Ala kɔɔtaninba ta masaya le bɛ adamadenw ta masayaw kunna,

ani ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ko diyara a ye, a bɛ masaya di o tigi ma;

hali mɔgɔ si tɛ mɔgɔ min jate a bɛ se ka o kɔɔta.

¹⁵ « <Ayiwa, ne masacɛ Nebukadinesari, ne ka siko min kɛ, o le ye nin ye. Ele Bɛlisasari, ele ye nin siko kɔɔ fɔ ne ye, sabu ne ta jamana lɔnnikɛbagaw si ma se k'a kɔɔ fɔ ne ye. Ne k'a

lon ko ele be se, sabu Ala saninman yere ta hakiri le be ele fe.> »

Daniyel 4:16

¹⁶ Ayiwa, Daniyel, min ye Belisasari ye, ale ka o kuma men minke, a manwuna, k'a hakiri nagami, fo a ma se ka kuma. Masace ko a ma ko: «Belisasari, i kana a to nin siko ni a korɔ ye siranya bla i ra!»

Belisasari ko: «E, masace, nin siko tun man kan ka ke ele ta ye. A tun ka kan ka ke i juguw ta le ye, a korɔ ye fo i kerɛbagaw kama.»

¹⁷ A ko: «E, masace, i ka yiri min ye, ni a tun ka bon, ani baraka tun b'a ra, ani a tun ka jan fo a kun be se sankolo ma, fo mogow tun be to dununa yoro bee ra k'a ye, ¹⁸ ani a flaburuw tun ce ka ji, a denw tun ka ca, fo danfenw bee tun be o ta domuni soro a ra, ani kongosogow tun be na la a suma ra, konow tun be o ta nagaw la a yiriborow ra, ¹⁹ Masace, o yiri ye ele yere le ye. Ele ta baraka le bonyara, ka i ta fanga bonya fo k'a se sankolo ma. I ta masaya fanga sera fo dununa yoro bee ra.

²⁰ «Ayiwa, o ko, i ka Ala ta meleke saninman do ye, o jigira ka bo sankolo ra, ka na a fo ko: <Aw ye yiri ben, ka cen pewu; nka aw ye a ju ni a lilinw to dugukolo ra yi. Aw ye a ju siri ni negejoroko ni siranagejoroko ye k'a to binw ce ra yi; gomiji ye to k'a jigi, a ye to kongosogow ce ra yi fo san wolonfla.> ²¹ Masace, o kuma korɔ ye nin ye. Ala korotaninba k'a latige ko fen min bena ke ne matigice masace ra, a ka o le yira.

²² Lon do, o bena i gben ka bo adamadenw ce

ra. I bɛna taga to ni kongosogow le ye. I bɛ bin jimi i ko misi. I bɛ si kenɛ ma, gomiji bɛ to ka i jigi, ka taga se fɔ san wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korɔtaninba ta masaya bɛ adamadenw ta masaya kunna; ani ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ko diyara Ala ye, a bɛ masaya di o tigi ma.

²³ «Nka a fora minke ko yiri ju ni a lilinw ye to yi, o korɔ ye ko i ta masaya tɔ belɛn bɛ yi; lon min ni i nana lɔ a ra ko sankolo tigi Ala le ye Masa ye, o lon na i bɛna sekɔ i ta masaya ra tuun.

²⁴ «Ayiwa, o ra, masacɛ, sabari ka sɔn ne ta kuma ma. I ta jurumunkow dabla, ka terenninya sira ta; juguya dabla, ka hina janibagatɔw ra. Ni o kɛra, Ala bɛ se ka dɔ fara i ta hera kan.»

Daniyeli ta kuma kɛra can ye

²⁵ Ayiwa, Daniyeli ka min fɔ, o kow bɛɛ sera Nebukadinesari ma. ²⁶ Karo tan ni fla tɛmɛnin kɔ, Daniyeli ta kuma kɔ fɛ, lon dɔ, ka masacɛ to a bɛ yaalayaalara a ta masaso sankaso kunna Babilɔni, a ka dugu flɛ, ²⁷ k'a fɔ ko: «E, ne ta duguba Babilɔni le ye nin ye! Ne Nebukadinesari yɛɛ boro baraka le k'a lɔ, k'a kɛ ne ta masadugu ye, ka ne ta bonya ni ne ta setigiya ni ne ta masaya yira mɔgɔw ra.»

²⁸ Ayiwa, sani masacɛ ye ban o kuma ra dɔrɔn, kumakan dɔ bɔra sankolo ra, k'a fɔ ko: «Masacɛ Nebukadinesari, i ta masaya bɛna bɔsi i boro. ²⁹ O bɛna i gbɛn ka bɔ adamadenw cɛ ra. I bɛna taga kɛ ni kongosogow le ye. I bɛna bin jimi i ko misi, ka taga se fɔ san wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korɔtaninba ta masaya bɛ adamadenw ta

masaya kunna, ani ko ni mogo o mogo ko diyara a ye, a be masaya di o tigi ma.»

³⁰ O yoronin bee, o kuma kera can ye; o ko sera Nebukadinesari ma. O k'a gben ka bo adamadenw ce ra, k'a bla ni kongosogow ye bin na. A ka bin jimi i ko misi; a tun be si kene ma, gomiji be to k'a jigi. A kunsigiw nana janya k'a ke i ko bon kaman siw. A soninfaraw janyara k'a ke i ko konow ta.

Nebukadinesari hakiri kasegira a ma

³¹ «Ayiwa, Ala tun ka wagati min latige, o dafara minke, ne, Nebukadinesari, ne ka ne ja korota ka fleri ke san fe. Ne hakiri kasegira ne ma.

Ne ka baraka la Ala korotaninba ye,
k'a tando, k'a bonya, ale min ye Ala banbari ye.
A ta kuntigiya ye kuntigiya banbari le ye;
a ta masaya be yi wagati bee, ani tuma bee.

³² Dugukolo mogow bee lajennin te a ja na foyi ye.

Ni min k'a diya, a be o le ke sankolokonofenw na;

dugukolo mogow fana ta be ten.

Mogo si te se k'a ta baara lalo,

walama k'a jininka ko: <Mun na i ka nin ke?>

³³ «Ayiwa, o wagati ra, ne hakiri sekora ne ma. Ne ta masaya, ani a kuntigiya, ni a noro, ni a bonya bee dira ne ma tuun. Ne ta jamana kuntigiw, ani ne ta jamana jamogow ka ne wele ka na tuun. Ne sigira ne ta masaya ra tuun, fo ka ne ta fanga bonya ka teme folo ta kan. ³⁴ O koson, ne Nebukadinesari, ne be Masa Ala, sankolo tigi tando, k'a korota, k'a bonya. A ta koketaw bee

bennin lo, a ta siraw bæ terennin lo. Mogo o mogo be a yere bonya, a be o majigi.»

5

Babiloni masace Baalitazari ta nanagbeba

¹ Ayiwa, lon do, masace Baalitazari ka nanagbeba do ke, k'a ta jamana mogobaw ladiya. O tun ye mogo waga kelen. Masace ka duven min ni a ta mogobaw ye.

² Duven nana a mina minke, a face Nebukadinesari tun ka Ala ta minan saninman minw ce ka bo Alabatosoba kono Zeruzalemu, a ka mogo dow ci ka taga o minan saninlamanw ni a warigberamanw ta ka na ni o ye, janko ale ni a ta jamana mogobaw, ani a furumusow, ani a muso tow bæ ye duven min o minanw kono.

³ Ayiwa, o nana ni o minanw ye. Masace ni a ta mogobaw, ani a ta furumusow, ani a muso tow ka duven min o minanw kono. ⁴ O ka duven min ka fa tuma min na, o ka o ta jow tando: o ta jo saninlamanw, ani a warigberamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw.

⁵ Ayiwa, o wagati yere ra, boro do barara ka bo fitinadaga ja fe, yeelen na, ka seberi do ke masace ta bon kogo kan. Masace ka o boro seberiketo ye minke, ⁶ a fari cogoya yelemana siranya boro. A hakiri pagamina, k'a ja tige, k'a baraka bæ ban, fo a kinbirikunw ka ke yereyere ye ka gbasigbasi jagon na. ⁷ A perenna ko o ye lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bæ wele ka na. O mogo minw tun ye Babiloni hakiritigiw ye, olugu nana minke,

masace k'a fo o ye ko: «Ni aw ra min o min ka se ka nin seberi karan k'a korɔ fo ne ye, ne bɛna masaderege le don o tigi ra, ka sanin don a kan na, k'a ke jamana kuntigi sabanan ye.»

⁸ Lonnikɛbagaw donna ka seberi fe, nka o si ma se k'a karan k'a korɔ fo masace ye. ⁹ A kɛra ten minke, do farara masace ta siranya kan. A cogo yelemana tuun. A ta jamana mogobaw bee fari fagara.

Daniyeli ka seberi korɔ fo

¹⁰ Masace bamuso nana masace ni a ta mogobaw ta siranya ko mankan men minke, a donna o ko janagbe yoro ra. A ko: «Masace, Ala ye i meen an korɔ! I kana to i hakiri ye jagami fo ka i cogo yelɛma tan.

¹¹ «Ce do be i ta jamana ra yan, Ala saninman yere ta hakiri le be ale fe. I face ta masaya wagati ra, i face tun be faamuri soro o ce le fe, ani lonniya; o ce ta hakiritigiya be i ko Ala saninman yere ta. O koson i face, masace Nebukadinesari tun ka o ce le ke jinamoriw ni lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bee ta jamogo ye; ¹² sabu o Daniyeli togo, min be wele fana ko Belisasari, ale hakiri ka bon ni mogɔ bee ta ye. Lonniya ni hakiritigiya b'a fe. A be sikow korɔ fo, ka gundow lon, ka pininkarigbelenw bee jaabi. Aw ye taga Daniyeli wele ka na, a bɛna seberi korɔ fo.»

¹³ O tagara Daniyeli wele ka na ni a ye masace fe. Masace ko a ma ko: «Ka ne face to masaya ra, a tun tagara mogɔ minw mina Zuda mara ra, Daniyeli togo min tun be o mogow ra, ele lo wa?

14 O ka i ko fɔ ne ye, ko Ala saninman yere ta hakiri le be i fe, ko mogɔ be se ka faamuri ni lonniya ni hakiritigiya sɔrɔ i fe, hakiritigiya min te sɔrɔ mogɔ si fe. 15 Ayiwa, o nana ne fe ni lonnikɛbagaw ni lagberikɛbagaw ye, janko o ye nin seberi karan k'a kɔrɔ fɔ ne ye, nka o si ma se. 16 K'a sɔrɔ ne k'a men ko i be se ka gundow lon, ani ka pininkarigbelenw jaabiri lon k'a fɔ. Ayiwa, sisan ni i sera ka nin seberi karan k'a kɔrɔ fɔ ne ye, ne bɛna masaderege don i ra, ka sanin don i kan na, ka i ke ne ta jamana kuntigi sabanan ye.»

17 Daniyeli ka masace jaabi ko: «Masace, to ni i ta masaderege ni i ta sanin ni i ta bonyaw ye, walama i y'a di mogɔ were ma. Ne koni bɛna seberi karan k'a kɔrɔ fɔ masace ye. 18 Masace, Ala korotaninba tun ka masaya ni togoba ni bonya ni nɔɔrɔ di i face Nebukadinesari ma. 19 A togɔ bonya kosɔn, dununamogow bee, ani a siyaw bee, ani kanw bee mogow tun be siran a ja, fɔ o be yereyere a ja. Ni a tun ko min ye faga, o be o faga, ni a ko min ye to yi, o be o to yi. Ni a ko a be min bonya a be o bonya, ni a ko a be min dogoya a be o dogoya. 20 Nka yerebonya nana don a ra tuma min na, ani a k'a jusukun gbeleya minke, fɔ ka ke wasobagaba ye, Ala k'a bo masaya ra, k'a ta bonya bee bo a kan. 21 O k'a ghen ka bo adamadenw ce ra. A hakiri kera i ko beganw ta. A tagara to bin konɔ ni kongofaliw ye, ka bin nimi i ko misi. Gomiji k'a nigi bin konɔ yi, fɔ lon min a yere nana bo a ra, ko Ala korotaninba ta masaya le be adamadenw ta masaya kunna, ko

ni mɔgɔ min ko diyara Ala ye, a bɛ masaya di o tigi le ma.

²² «Ayiwa, ele Baalitazari, ele min ye a dence ye, ele ka ni kow bɛɛ lɔn, nka o bɛɛ n'a ta, i ma sɔn ka i yere majigi. ²³ I ka i yere bonya, ka i yere suma ni sankolo tigi Ala ye. I sɔnna ka Alabatosoba ta minan saninmanw le ta, ka na duven min o kɔnɔ, ele ni i ta jamana mɔgɔbaw, ani i ta furumusow, ani i ta muso werew. I ka i ta jow le tando, i ta jo warigberamanw, ani a saninlamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw. O jo minw tɛ yeri kɛ, o tɛ menni kɛ, o tɛ foyi lɔn. K'a sɔrɔ i nin, ani i ta ko bɛɛ bɛ Ala min boro, i ma o bonya! ²⁴ O le kosɔn Ala ka nin boro lana ka na nin seberi kɛ i ja kɔrɔ.

²⁵ «Kuma min sebera, o ye nin ye, ko: <Mene, Mene, Tekeli, Parisini.>

²⁶ «Sisan a kɔrɔ flɛ nin ye: Mene, o kɔrɔ ye ko <a jatera>. Ala ka i ta masaya teredaw jate, k'a latigɛ ko o teredaw banna. ²⁷ Tekeli, o kɔrɔ ye ko <a sumana>. Ala ka i suma ni sumanikenan dɔ ye, k'a ye ko i ka fiyen. ²⁸ Parisini, o kɔrɔ ye ko <a taranna>. Ala ka i ta masaya bɔ i bɔrɔ, k'a taran, ka dɔ di Medikaw ma, ka dɔ di Peresikaw ma.»

²⁹ Ayiwa, o yɔrɔnin bɛɛ, masace Baalitazari k'a fɔ a ta baaradenw ye ko o ye masaderege don Daniyeli ra, ka sanin don a kan na. A k'a fɔ yɔrɔ bɛɛ ko Daniyeli le bena kɛ jamana kuntigi sabanan ye.

³⁰ Nka o lon yere su fɛ, o ka Babiloni ta masace Baalitazari faga.

6

Daniyeli juguw ka janfa siri a kama

¹ Medikaw ta masace Dariyusi le ka Babiloni jamana masaya ta, k'a si to san biwɔɔɔ ni san fla. ² Masace Dariyusi k'a ye ko a ka ni ale ye fagama keme ni mugan sigi a ta jamana kunna, janko olugu ye ke jamana yɔɔw bee ra. ³ A ka kuntigiba saba sigi o fagama keme ni mugan kunna; jamanatigiw tun ka kan ka o ta baaraketaw bee jafɔ o kuntigibaw le ye, janko mɔɔ si kana se ka masace janfa. Ayiwa, Daniyeli fana tun ye o kuntigiba saba do ye. ⁴ Nka Daniyeli ta hakiri ni a ta lonniya tun ka bon ka teme kuntigiba toɔw ni fagamaw bee ta kan. A kera ten, masace tun b'a fe k'a sigi a ta jamana bee kunna.

⁵ Ayiwa, kuntigiba toɔw ni fagamaw k'a ye ten minke, o ka ke sababu do jini ye, o be se ka Daniyeli jaraki ni min ye a ta kuntigiya baara ko ra, ka o fo masace ye. Nka o ma jarakiyɔɔ si sɔɔ, o ma foyi ye Daniyeli ta baara ra, sabu Daniyeli tun terennin lo fen bee ra, firiyɔɔ tun te a ta baara ra, a tun te ko benbari ke fana. ⁶ O mɔɔɔw yere nana a fo jɔɔɔn ye ko: «A be cogo min na, an tena jarakiyɔɔ si le sɔɔ Daniyeli toɔɔ nin na, fo ni an ka sababu do sɔɔ a ta Ala ta sariya ta ko ra k'a jaraki.»

⁷ Ayiwa, o kuntigiba fla ni fagamaw jenna ka taga masace fe; k'a fo a ye ko: «Masace Dariyusi, Ala ye i meen an kɔɔ! ⁸ Jamana jamɔɔɔw bee, o kɔɔ ye warimarabagaw, ani fagamaw, ani kuntigiw, ani dugutigiw bee benna a ra ko i ye

sariya dɔ sigi k'a fɔ k'a gbɛɛya, ko fɔ ka taga se tere bisaba, ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka ala wɛrɛ daari, walama ka mɔgɔ wɛrɛ daari, ni a ma masacɛ kelen le daari, o tigi ka kan ka mina k'a firi jaraw fɛ, jaraw ta dinga kɔnɔ. ⁹ Ayiwa, sisan, masacɛ, o sariya sigi, ka i boronɔ tagamasiyen la a kan, janko a kana se ka yeɛma; a ye kɛ Mɛdikaw ni Pɛrɛsikaw ta sariya wuribari dɔ ye.»

¹⁰ Masacɛ Dariyusi ka o sariya sigi k'a boronɔ la a kan.

O ka Daniyeli firi jaraw ta dinga kɔnɔ

¹¹ Daniyeli nana a mɛn minke ko o sariya sigira, a tagara a ta so. A ta sankasobon finɛtiriw tun bɔra k'a nasin Zeruzalɛmu dugu fan ma. Daniyeli tun bɛ deri k'a kinbiri gban o yɔrɔ ra, o finɛtiri da ra, ka Ala daari, k'a bato sɔnaga saba lon o lon. ¹² Daniyeli juguw tagara jɔgɔn fɛ ka taga bara a ra a ta bon kɔnɔ, k'a ko ye a bɛ Ala daarira ni makarikanw ye, ka Ala bato. ¹³ O tagara masacɛ fɛ, ka taga o sariya ko fɔ a ye. O ko: «Masacɛ, i ma sariya dɔ sigi ko fɔ ka taga se tere bisaba ma, ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka ala wɛrɛ daari, walama ka mɔgɔ wɛrɛ daari, ni ele kelen tɛ, ko o tigi ka kan ka firi jaraw ta dinga kɔnɔ wa?» Masacɛ ko: «A sɛbera ten le; Mɛdikaw ni Pɛrɛsikaw ta sariya lo, a tɛ se ka yeɛma.» ¹⁴ O ka kuma ta tuun k'a fɔ ko: «Ayiwa, masacɛ, mɔgɔ minw minana ka bɔ Zude mara ra, olugu ra kelen min tɔgɔ ye ko Daniyeli, ale ma i jate, a ma i ta sariya fana jate. A bɛ Ala daari sɔnaga saba lon o lon.»

¹⁵ Masace ka o men minke, a jusu kasira kosebe. A tun b'a fe ka cogo jini ka Daniyeli bosi; fo ka taga o lon tere bee ban, a be miirira, a be se ka Daniyeli bosi cogo min na. ¹⁶ Nka o mogow teliyara ka na a fo masace ye k'a gbeleya tuun ko: «Masace, i yere k'a lon ko Medikaw ni Peresikaw ta sariya ra, ni fen o fen sebera, ka masace borono la a kan ka ban, o te se ka yelema tuun de!»

¹⁷ A kera ten, masace ko o ye na ni Daniyeli ye, ka na a firi jaraw ta dinga konon. Masace ko Daniyeli ma ko: «I be i ta Ala min bato lon o lon, ale ye i kisi.» ¹⁸ O ka Daniyeli firi dinga konon, ka kabakuruba do ke k'a datugu. Masace k'a borono la o kabakuruba kan; a ta jamanatigiw fana ka o borono la a kan, janko mogow si kana na a fo ko a be kabakuruba bo yi ka Daniyeli labo o jina ma.

¹⁹ O ko, masace tagara a ta so. A ka su bee ke, a ma son ka domuni ke. A ma son a ta musow si ye na a korow; a ma se ka sunogow fana.

Ala ka Daniyeli bosi jaraw ma

²⁰ Masace wurira sogomada jona fe, sani kenene ye ci, a teliyara ka taga jaraw ta dinga da ra.

²¹ A gbarara dinga ra ka Daniyeli wele, a jusu kasininba. A ko Daniyeli ma ko: «Ala jananaman ta baarden Daniyeli, i be Ala min bato lon o lon, o sera ka i bosi jaraw boro wa?» ²² Daniyeli tora yi ka masace jaabi ko: «Masace, Ala ye i meen an korow! ²³ Ne ta Ala k'a ta meleke ci ka na jaraw da datugu, o si ma se ka foyi ke ne ra, sabu Ala k'a ye ko ne jarakibari lo; ne ma kojugu si ke

ele fana ra, masace.» ²⁴ Masace ka o men minke, a jusu diyara kosebe. A ko o ye Daniyeli labo dinga kono. O ka Daniyeli labo dinga kono. No foyi ma ye a fari ra, sabu a tun k'a jigi la Ala kan. ²⁵ Masace ko, ko mogo minw ka Daniyeli jaraki, ko o ye na ni olugu ye, ani o ta musow ni o ta denw bee, ka na o bee firi dinga kono jaraw fe. O ka o firi dinga kono minke, hali o ma dinga kononoyoro yere soro, jaraw benna o kan ka o kolow bee jono.

Masace ka min latige

²⁶ Ayiwa, o kow ko, masace Dariyusi ka sebe do ke k'a ci mogow bee ma, ani siyaw bee, ani kan bee mogow, dununa yoro bee ra. A k'a fo o ye ko: «Ala ye hera caman ke aw ye.» ²⁷ A ko: «Ne be nin fo aw ye k'a gbeleya, ko ne ta jamana yoro bee ra, mogo bee ye siran Daniyeli ta Ala ja, k'a bonya.

Ale le ye Ala panaman ye, ani Ala banbari;
a ta masaya tena cen ka ye,
dan te a ta kuntigiya fana ra.

²⁸ «Ale le be mogo bosi,
ale le be mogo kisi.
A be tagamasiyenw ni kabakow ke sankolo ra,
k'a ke dugukolo kan.
Ale le ka Daniyeli bosi
k'a to jaraw ma se k'a faga.»

²⁹ Ayiwa, o kow ko, Daniyeli ka loyoro numan soro jamana kono masace Dariyusi ta tere ra, ani Peresikaw ta masace Sirusi fana ta tere ra.

7

Daniyeli ta siko fɔlɔ: wara naani bɔra kɔgɔji ra

¹ Babilɔni masace Baalitazari ta masaya san fɔlɔ ra, ka Daniyeli lanin to a ta lanan kan, a sikora; Matigi Ala ka fen dɔw yira a ra. O kɔ, Daniyeli ka o sikow kunbabaw seɛ. A ka min fɔ, o ye nin ye: ² Daniyeli ko: «O lon su fe, ne k'a ye ko fɔnɔ bɔra sankolo fan naani beɛ ra, ka na Kɔgɔjiba lamaga ni fanga ye. ³ Wara belebeleba naani bɔra kɔgɔji ra, o si ni si te kelen ye. ⁴ Wara fɔlɔ tun be i ko jara. Kamanw tun be a fe, i ko bɔn ta kamanw. Ka ne to a fleri ra, o k'a kamanw tige ka bɔ a ra, k'a wuri k'a lɔ a sen fla kan i ko mɔgɔ. O kɔ, o ka adamaden hakiri di a ma.

⁵ «Wara flanan tun be i n'a fɔ waraba dɔ; a tun lanin be a geren kelen kan, garagakolo saba be a da ra. O k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka taga sogo camanba domu.

⁶ «O kɔ, ne ka fleri ke tuun, ka wara sabanan ye; a tun be i ko waraninkala. Kaman naani tun be a kɔ ra i ko kɔnɔ. Kunkolo naani fana be a fe. O ka kuntigiya di a ma.

⁷ «O kɔ, ka ne lanin to hali bi, ne tora fleri ra, ka wara naaninan ye. O wara tun ye fen cejuguba le ye, ani siranyafenba, min be mɔgɔ ja tige. Barakaba le tun b'a ra. Nin jamijan negeramanw le tun be a da ra. A tun be sogo faga, k'a tigetige, k'a domu, k'a tɔ dɔndɔn. A ni wara tɔw si cogo tun te kelen ye. Gban tan le tun be a fe. ⁸ Ka ne to o gbanw fleri ra, ne nana a ye ko gban fitini dɔ bɔra gban tɔw ce ma. O gban fitini bɔtɔ ka gban saba bɔn ka bɔ yi. Nadenw

tun be o gban fitini na i ko adamaden. Da do fana tun be a fe; o da tun be wasoyakumaw le fora.»

Ala saninman ta kiti

⁹ «Ayiwa, ne belen ka fleri ke tuun, k'a ye ko o ka masasiginan dow blabla. Min tun be yi kabini folofolo*, ale sigira o masasiginan do kan. A ta derege tun gbera pepepe. A kunsigi gbera i ko sagasi gbeman. A ta masasiginan tun be i ko tasumamana; masasiginan senw tun be i ko tasumakami.

¹⁰ «Tasuma tun be serira ka bo a ja fe, i ko ji. Mogo waga caman caman le tun be a ta jonw ye; waga caman caman were tun lonin be a ja fe ka baara ke a ye. O ko, kititigebagaw sigisigira. O ka kitabu dow dayele.

¹¹ «Ne tun be fleri kera tuun, ka to ka gban fitini ta wasoyakumaw lamen. Ka ne to a fleri ra, o ka wara yere mina ka faga, k'a halaki, k'a sogo firi tasuma ra k'a jeni. ¹² Wara tow fana ta fanga minana o ra; nka o ka o panaman to ka wagati donin ke.

¹³ «Ka ne lanin to hali bi, ne ka fleri ke tuun; ne ka mogo do ye, a nana ka bo sankolo ra, sankabaw kunna, a be i ko adamaden. Min tun be yi kabini folofolo, a tun be nana o koro; o k'a mina ka na ni a ye o fe. ¹⁴ O ka kuntigiya ni bonya ni masaya di a ma, janko mogow bee, ani siyaw bee, ani kanw bee mogow ye baara ke a ye. A ta kuntigiya ye kuntigiya banbari le ye; a ta masaya fana tena cen ka ye fiyewu.»

* **7:9** 7.9 Min tun be yi kabini folofolo, o koro ye Ala.

Daniyeli ta siko koro ye min ye

¹⁵ «Ayiwa, o kow ka ne Daniyeli hakiri jagami kosebe, sabu ne ka fen minw ye, o ka ne ja tige kosebe. ¹⁶ O ra, mogo minw tun be yi, ne gbarara olugu do ra k'a jininka o kow koro yereyere ra. A k'a koro fo ne ye. ¹⁷ A ko: <I ka wara belebebeba naani min ye, o ye masace naani le ye, minw bena wuri dugukolo kan yan. ¹⁸ Nka Ala korotaninba ta mogo saninmanw le bena sigi masaya ra. Olugu le bena to kuntigiya ra wagati bee, ani tuma bee.>

¹⁹ «Ayiwa, ne tun b'a fe ka wara naaninan fana ta ko lon ka ja. Ale ni tow si tun te kelen ye; siranyafenba tun lo. A jinw tun ye nege ye, a soninfaraw ye siranenge ye. A tun be sogo faga, k'a tigetige, k'a domu, k'a to dondon. ²⁰ Gban naani min tun be a kun na, ne tun b'a fe ka o koro fana lon ka ja, ani gban fitini min botu ka gban saba bon ka bo o no ra. Nadenw tun be o gban fitini na, da do fana tun b'a ra; o da tun be wasoyakumaw fora. O gban fitini baraka tun ka bon ni gban tow bee ta ye.

²¹ «Ne tun ka fleri ke, ka o gban fitini ye, a be kere kera ni Ala ta mogo saninmanw ye, fo ka se o ra. ²² Nka min tun be yi kabini folofolo, ale nana kiti ben a kan ka jo di Ala korotaninba ta mogo saninmanw ma. O ko, wagati sera minke, masaya dira Ala ta mogo saninmanw ma.

²³ «Ayiwa, o kow koro fora ne ye, ko: <Wara naaninan ye masace naaninan ta masaya tagamasiyen le ye. O masaya fana bena wuri dugukolo kan yan. A ta masaya ni masaya tow si tena ke kelen ye. A bena dunuwa yoro bee

domu, ka mɔgɔw tigɛtigi ka o dɔndɔn. ²⁴ O wara ta gban tan, o ye masace tan le ye; o masace tan beɛ bɛna bɔ wara ta masaya le kɔnɔ. Nka masace kelen bɛna na olugu kɔ fɛ, ale ni tɔw tɛna ke kelen ye fiyewu. A bɛna masace saba laben. ²⁵ A bɛna kumajuguw fɔ Ala kɔrɔtaninba ma, ka Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw tɔrɔ. A bɛna a fɔ ko a bɛ Ala ta mɔgɔ saninmanw ta wagati sigininw ni o ta sariyaw yeɛma. Mɔgɔ saninmanw bɛna ke a ta fanga kɔrɔ fɔ wagati kelen, ani wagati dɔw, ani wagati tarance†.

²⁶ « <O kɔ, kiti wagati bɛna se; o bɛna a ta kuntigiya bɔsi a ra, k'a halaki k'a ban pewu. ²⁷ O tuma ra, dunupa masayaw ta fanga beɛ, ani o ta kuntigiya beɛ, ani o ta bonya beɛ bɛna di Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw le ma. O ta masaya bɛna ke masaya banbari le ye. Dunupa fagamaw beɛ bɛna ke o ta jɔnw ye, ka o yere majigi o ye.>

²⁸ «Ayiwa, kuma laban le ye nin ye. Ayiwa, nin kow miiriyaw ka ne Daniyeli hakiri pagami kosebe, ka ne siran, fɔ ka ne cogo yeɛma. O kosɔn ne ka nin kow beɛ to ne yere kɔnɔ.»

8

Daniyeli ta siko flanan: sagajigi ni bakɔrɔnin

¹ «Masace Baalitazari ta masaya san sabanan na, ne Daniyeli sikora ka fɛn dɔw ye tuun; o kera ne ta siko fɔlɔ kɔ fɛ. ² Ne ka min ye, o fle nin ye: ne ka ne yere ye Suzi dugu kɔnɔ, min ye Elamu

† 7:25 7.25 O kɔrɔ ye san kelen, ani san fla, ani san tarance. An be se k'a fɔ san saba ni tarance (Yirari 12.14).

jamana masaduguba ye; ne tun be Hulayi bada ra. ³ Ne ka fleri ke, ka sagajigi do lonin ye bada ra. Gban jamijan fla tun b'a ra; kelen bora kelen na. Min bora ko fe, ale tun ka jan ka teme to kelen kan. ⁴ Ayiwa, ne k'a ye ko o sagajigi tun be turi kera terebenyanfan na, ani sahiliyanfan fe, ani woroduguyanfan fe. Danfen si tun te se ka lo a na. Ni a tun ka fen o fen mina, mogo si tun te se ka o bosi a boro. Ni fen o fen tun k'a diya, a tun be o le ke; a baraka bonyara kosebe.

⁵ «Ka ne to o ko miiri ra, ne barara ka bakoronin do borito ye ka na ka bo terebenyanfan na. A tun be yorow yaalara ka na, hali a senw tun te sera dugu ma. Gban jamijanba kelen tun be a paden fla cemance ra. ⁶ Ne tun ka sagajigi gbantigi min ye bada ra, bakoronin tagara se o ma; a girinna ka la o kan ni a fanga bee ye. ⁷ A dimininba ka sagajigi tu fo ka sagajigi gban fla kari. Sagajigi fanga ma se a ra. A ka sagajigi ben dugu ma k'a dondon ni a sen ye. Mogo si ma soro min be se ka sagajigi bosi a boro.

⁸ «Bakoronin fanga bonyara kosebe. Nka tuma min na a ta fanga tun be a tan ni fla ra, a gban jamijan karira. Nka a karira minke, gban jamijanba naani were bora o no ra, ka jasin dunupa fan naani bee ra. ⁹ Gban fitini do fana bora o gbanw kelen kunna; o gban fitini bonyara kosebe. A k'a ta fanga jasin woroduguyanfan fe, ani tereboyanfan na, ani jamanaw bee ra numanman* fan fe.

* **8:9** 8.9 Jamana bee ra numanman, o ye Izirayeli jamana ye.

¹⁰ «A fanga bonyara fɔ ka se Ala ta danfenw ma sankolo ra; a ka o danfen dɔw sama k'a ben dugu ma, ani lolo dɔw, ka olugu dɔndɔn ni a sen ye. ¹¹ A k'a yere bonya fɔ k'a yere suma ni sankolo danfenw Kuntigiba yere ye. Saraka minw ka kan ka bɔ lon o lon sankolo danfenw Kuntigiba ye, a ka o bɛɛ lalo; a ka sankolo danfenw Kuntigiba ta yɔrɔ saninman lanɔɔ. ¹² Sankolo danfenw blara a ta fanga kɔrɔ; saraka saninman min tun bɛ bɔ lon o lon, o dablara, jurumun kosɔn. Mɔgɔw ka Ala ta can sira bla. A kɛra ten, ni o gban fitini ka fen o fen kɛ, o bɛ na a boro.

¹³ «Ayiwa, o kɔ, ne ka mɛɛkɛ saninman dɔ kumakan mɛn. Mɛɛkɛ saninman dɔ wɛrɛ ka ale jininka ko: <Ko minw yirara, o kow bɛna to ka kɛ fɔ wagati juman le? Saraka min tun bɛ bɔ lon o lon, o dablanin bɛna to ten ka se fɔ wagati juman? Mɔgɔw bɛna to o ta kɛwalejuguw ra ka se fɔ wagati juman? O bɛna Ala ta yɔrɔ saninman ni Ala ta danfenw minako juguya fɔ wagati juman?>

¹⁴ «A k'a fɔ ne ye ko: <Sɔgɔmada waga kelen, ani sɔgɔmada kɛmɛ ni sɔgɔmada bilooru, wulada waga kelen, ani wulada kɛmɛ ni wulada bilooru†, o le bɛna tɛmɛ, Ala ta yɔrɔ saninman bɛ sɔrɔ ka saninya.>

Mɛɛkɛ ka siko kɔrɔ fɔ Daniyeli ye

¹⁵ «Ayiwa, Ala tun ka fen minw yira ne ra, ka ne Daniyeli to o fenw ni o kɔrɔ miiri ra, danfen dɔ nana lɔ ne na fɛ, a bɛ i ko mɔgɔ. ¹⁶ Ne ka

† **8:14** 8.14 Aw ye nin yorow fle: Daniyeli 7.25; 8.26; Yirari 12.14.

kumakan do men ka bo Hulayi baji cɛmance ra. A perenna ko: <Jibirili, a ka fen minw ye, o korɔ fo a ye.> ¹⁷ Ne tun lonin be yoro min na, o danfen gbarara o yoro ra. A gbarara ne ra minke, ne siranna fo ne ka ne yere firi dugu ma ka ne ja biri dugu ma. A ko ne ma ko: <Adamaden, nin lamɛn k'a faamu, ko i ka fen minw ye, o be wagati laban ta kow le yira.> ¹⁸ K'a to kuma ra ne fe, ne kirinna, ka ne ja birinin to dugu ma. A magara ne ra ka ne lawuri ka ne lo ne senw kan. ¹⁹ A k'a fo ne ye tuun ko: <Fen minw bɛna ke Ala ta dimi wagati laban na, ne bɛna o yira i ra; sabu o wagati latigera.

²⁰ « <I ka sagajigi min ye ni gban fla ye, o ye Medikaw ni Peresikaw ta masacew le ye. ²¹ I ka bakoronin sicamantigi min ye, ale ye Geresi jamana masace le ye. Gbanjan min tun be a jaden fla cɛmance ra, o ye Geresi jamana masace folo ye. ²² O gban karira minke, gban naani min bora o no ra, o ye masaya naani ye min bɛna bo o jamana kelen na. Nka o masaya naani fanga tena bonya ka folo ta bo.

²³ « <Ayiwa, olugu ta masaya laban na, ni mogow ta kewalejuguw nana wara tuma min na, masace do bɛna wuri; ale bɛna waso, ka mogow lafiri ni ceguya ye. ²⁴ A ta fanga bɛna bonya, nka o fanga tena bo ale yere le ra. A bɛna cenri ke kosebe. Ni a ka fen o fen ke, o bee be ja a boro. A bɛna fangatigiw halaki, ani Ala ta mogɔ saninmanw fana. ²⁵ A bɛna mogɔ caman nanbara a ta ceguya sababu ra. A ta yerebonya koson, mogɔ minw tun be a miiri ko foyi te se

ka o soro, a bena olugu caman faga. A bena a fo ko a be wuri hali masacew bee ta Masace yere kama. O tuma le ra a bena halaki, k'a soro mogo boro yere tena se a ma. ²⁶ I ka min men sogomada waga kelen ni sogomada keme ni sogomada bilooru ko ra, ani wulada waga kelen ni wulada keme ni wulada bilooru‡ ko ra, o ye can le ye. O ko gundo mara, sabu wagatijan ko lo.»

²⁷ «Ayiwa, o kow ko, ne Daniyeli koni baraka bee banna, fo ka ne bana tere dama. O ko le, ne ka soro ka ke masace ta baaraw ke ye. Nka ne tun ka fen minw ye, o ko belen tun ka ne hakiri jagami, sabu ne tun ma se k'a faamu.»

9

Daniyeli ka Ala daari

¹ «Serisesi* dence Dariyusi min tun ye Medika ye, ale le tun sigira ka ke Babiloni masace ye.

² «A ta masaya san folo ra, ne Daniyeli ka kitabuw karan; Matigi Ala tun ka kuma min don cira Yeremi da ra, ko Zeruzalemu dugu bena halaki, k'a ke tomo ye, ka se fo san biwolonfla, ne ka o kumaw koro segesege, ka o faamu.

³ «Ne ka o faamu minke, ne ka ne ja munu Matigi Ala fe, k'a daari, ni makarikanw ye, ka sun don, ka borofani don ne yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ⁴ Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala daari, ko a ye an ta jurumunw yafa. Ne ko: <E, Matigi Ala, ele le ka bon, i be siranyakobaw ke. Minw

‡ **8:26** 8.26 Aw ye Daniyeli 8.14 fle. * **9:1** 9.1 Serisesi togo le ye ko Asuwerusi, heburukan na.

bɛ i kanu, ka i ta sariya sira tagama, i bɛ to i ta jɛnɔgɔnya ra ni olugu ye, ka koɔuman kɛ o ye. ⁵ An ka jurumun kɛ, an ka ko benbariw kɛ, an ka kojuguw kɛ, an murutira ka i ta sariyaw sira bla, ka ban i ta cifɔninw na.

⁶ « ‹I ta jɔnw, minw ye i ta ciraw ye, i ka olugu ci ka kuma an ta masacɛw ni an ta fagamaw ni an bɛmaw ni an ta jamana mɔgɔw bɛɛ fɛ; nka an ma sɔn ka olugu ta kuma lamɛn.

⁷ « ‹Matigi Ala, ele kɔni terennin lo; anw le maroyara bi, anw minw bɔra Zuda, ani minw bɔra Zeruzalɛmu, ani Izirayɛlimɔgɔ tɔw bɛɛ, minw yɔrɔ ka surun, ani minw yɔrɔ ka jan, i ka minw bɛɛ gbɛn ka taga jamana wɛrɛw ra, sabu an ka i kan bla ka terenbariyakow kɛ.

⁸ « ‹E, Matigi Ala, anw le maroyara, an ni an ta masacɛw, ani an ta jamana jamɔgɔw, ani an bɛmaw; sabu anw ka i hake ta.

⁹ « ‹Nka ele min ye Matigi Ala ye, an ta Ala, ele bɛ hina, i bɛ yafa an ma, hali ni an murutira ka i ta sariya sira bla. ¹⁰ An banna ka Matigi Ala, an ta Ala kan mɛn; a k'a ta sariya minw di a ta jɔnw ma, minw ye a ta ciraw ye, k'a lase an ma, an ma sɔn ka o sariyaw sira tagama.

¹¹ « ‹Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ le ka i ta sariyaw cɛn. O bɛɛ le ka o kɔ di, ka ban ka i ta kuma lamɛn. O le kosɔn, danga ni kojugu minw fɔra Ala ta jɔncɛ Musa ta sariya ra, o dangaw benna an kan, sabu an ka Ala hake ta. ¹² I tun k'a fɔ ko i bɛna min kɛ anw ni an ta jamana jamɔgɔw ra, i ka o kɛ. I ka o tɔrɔba lase an ma. Tɔrɔ min sera Zeruzalɛmu dugu ma, o tɔrɔ jɔgɔn ma deri ka se dunupa yɔrɔ si ra ka ye. ¹³ O tɔrɔkɔw bɛɛ sera an ma,

i n'a fɔ a tun sebera cogo min na Musa ta sariya ra. Nka hali bi, an belen ma sɔn ka Matigi Ala, an ta Ala daari, an ma sɔn ka an ta terenbariyakow dabra, an ma sɔn ka i ta kuma jate ko can lo. ¹⁴ O le kosɔn Matigi Ala, i k'a dabɔ a kama k'a to o kojuguw ye an sɔrɔ; sabu, Matigi Ala, an ta Ala, i terennin lo i ta koketaw bɛɛ ra; nka anw le ma sɔn ka i ta cifɔninw lamɛn.

¹⁵ « <Ayiwa, sisan an Tigi Ala, ele le ka i ta mɔgɔw namina ka o labɔ Misiran jamana ra, i ta sebgaya baraka ra, ka i tɔgɔ bonya fɔ ka na se bi ma. Nka anw ka i hake ta, an jarkira.

¹⁶ « <Matigi Ala, i ta terenninya kosɔn, sabari ka i ta dimi ni i ta jusugban mabɔ Zeruzalemu dugu ra, min ye i ta kuru saninman ye†; sabu anw ni an bɛmaw ta jurumunw ni an ta terenbariyaw kosɔn, siya minw bɛɛ ka an ta jamana lamini, olugu bɛ Zeruzalemu ni a dugumɔgɔw mafiyenyara.

¹⁷ « <Ayiwa, sisan, an ta Ala, sabari ka i ta jɔnce ta daariri ni a ta makarikanw lamɛn. I tɔgɔ kosɔn, Matigi Ala, sabari ka makari i ta yɔrɔ saninman na, k'a saninya, sabu mɔgɔw k'a halaki.

¹⁸ « <Ne ta Ala, sabari ka i toro malɔ, ka an lamɛn. I na lo an ta jamana ra k'a cɛncogo flɛ! I tɔgɔ sigira dugu min na, o cɛncogo flɛ! An tɛ i daarira ka makarikanw fɔ anw ta terenninya le kosɔn, nka an bɛ i daarira i ta hinaba le kosɔn.

¹⁹ « <An Matigi, an lamɛn! An Matigi, yafa an ma! An Matigi, i janto an na, i ye an bɔsi i tɔgɔ kosɔn, i kana mɛɛn, ne ta Ala; sabu i yɛrɛ tɔgɔ

† **9:16** 9.16 Kuru saninman, o kɔrɔ Zeruzalemu dugu.

le be i ta dugu kan, i togo le be i ta mogoƿ fana kan.> »

Melɛke Jibirili ka siko koro fo

²⁰ «Ne tora Ala daari ra, ka ne ta jurumun ni ne ta jamana mogoƿ, Izirayelimogoƿ beɛ ta jurumun fo Matigi Ala ye, ka makarikanw fo Matigi Ala, ne ta Ala ye, a ta kuru saninman ko ra.

²¹ «Ka ne to daariri ra, ne tun ka ce min ye ne ta siko do ra kakoro, min ye Jibirili le, ale wurira ni a kamanw ye, ka teliya ka na ne fe, wulafesaraka bowagati ra. ²² A nana kuma ne fe, k'a fo ko: <Daniyeli, ne nana hakiri ni faamuri le di i ma.

²³ Kabini i ka i ta makarikanw damina, Ala ka kuma jaabi di; ne nana o le fo i ye, sabu i ye Ala ta mogo kanunin le ye. O ra, i toro malɔ nin kuma ra, i ka min ye, i jija ka o koro faamu. ²⁴ Ala ka san biwolonfla sigiyoroma wolonfla le latige i ta jamana ni i ta dugu saninman ko ra. Ni o wagati dafara, terenbariyakow be soro ka dabra, kojuguw be ban, jurumunw be yafa, terenninya banbari be sigi, Ala ka fen minw yira, ani ciraw ka kuma minw fo, o kow beɛ be ke, Ala ta yoro saninmanba fana be saninya ka bla danna Ala ye.

²⁵ « <I ka kan k'a lon k'a faamu, ko wagati min na a fora ko Zeruzalemu dugu bena lo kokura, k'a ta o wagati ra fo ka taga se Ala ta mogo panawolomanin nawagati ma, san wolonfla sigiyoroma wolonfla le bena teme. Sani san wolonfla sigiyoroma biworo ni fla ce, dugu bena lo kokura, k'a yoro beɛ lalaga, k'a kogow lo; nka o wagatiw bena gbeleya kosebe.

26 « ‹Ni o san wolonfla sigiyoroma biwooro ni fla dafara, mogow bena Ala ta mogow janawolomanin do faga; mogow si tena son ka lo ni a ye k'a demε. O ko, jamana do ta kuntigi ni a ta kerekejama bena na dugu ni yoro saninman ci. O bee n'a ta, Ala bena dimi ka o kuntigi halaki. Nka sani a ye sa, a bena kere wuri ka cenri ke, i ko a fora cogo min na. 27 A bena jɛnɔgɔnyagbelen don ni mogow caman ye k'a ta fanga digi olugu kan fo san wolonfla. O san wolonfla cemance ra, a bena a fo ko o ye began sarakaw ni siman sarakaw dabra. O kuntigi cenrikebaga bena ko haramunin suguya bee ke, fo ka taga se a yere halaki lon ma, i n'a fo a latigera a ta ko ra cogo min na.› »

10

Ala ka tagamasiyen do were yira Daniyeli ra

1 Peresikaw ta masace Sirusi ta masaya san sabanan na, Ala ka kuma do fo Daniyeli ye, o tun be Daniyeli min wele ko Belisasari. O kuma ye cankuma le ye; a be wagatigbelen dow ta ko le fo. Daniyeli ka o kuma lamɛn ka ja; Ala ka o kuma korow yira a ra janko a ye a faamu.

2 «O wagatiw ra, ne Daniyeli, ne ka logokun saba ke, ka ne yere majigi Ala ja korow, ka ne diyanyafenw bee ye ka o to yi. 3 Ne ma son ka domuni panaman ke; ne ma sogo domu, ne ma duven min. Ne ma turu mun ne yere ra ka ne yere kasa diya, fo ka taga o logokun saba dafa.

4 «Ayiwa, san karo folow tere mugan ni naaninan, ne tun be bada ra, ba belebele min be

wele ko Tigere. ⁵ Ne ka ne ja koroƆa ka fleri ke minke, ne ka ce do lonin ye, lenfani derege b'a ra, a cesirinin be ni cesirinan min ye, o ye Ufazi sanin yereworo ye. ⁶ A fari tun be manamanana i ko lulu. A pada tun be manamanana i ko sanmanamana. A padenw tun be i ko tasumamana. A senkalaw ni a borokalaw tun be manamana i ko siranegge nugunin. A kumakan tun be i ko jamaba do mankan.

⁷ «Ne Daniyeli kelen le ka o tagamasiyen ye. Minw tun be ni ne ye, olugu m'a ye, nka siranya do le barara ka o mina; o borira ka taga dogo. ⁸ Ne kelen le lonin tora ka ke o tagamasiyenba fle ye. Ne fari bee nana ke magaya ye, ka ne pada cogo yeƙema, ka ne baraka bee ban. ⁹ Ne ka o ce kumakan men. Ne k'a kumakan men minke, ne kirinna, ka ben ka ne ja biri dugu ma.

¹⁰ «Ne bennin ko, ne k'a ye ko boro do magara ne ra, ka ne biri ne kinbirikunw ni ne borow kan, ne yereyereto. ¹¹ A ko ne ma ko: <Daniyeli, Ala ta mogƆo kanunin, ne bena min fo i ye, o lamen kosebe, k'a koro faamu. I be yoro min na, i wuri ka lo yi, sabu ne cira ele le fe sisan.> A ka o kuma fo ne ye minke, ne yereyereto wurira ka lo. ¹² A ko ne ma tuun ko: <Daniyeli, i kana siran; sabu i ka i yere majigi Ala ja koro, ka Ala daari, janko ka faamuri soro; ayiwa, kabini o lonw tere folo, i ta Aladaari minana. Ne nana ka na i ta daariri kƆjaabi le fo i ye. ¹³ Peresikaw ta mara meleke kuntigi le tun ka ne bari fo tere mugan ni kelen. Meleke kuntigi Mikayilu le nana ne deme. Ne tora Peresikaw ta masacew koro. ¹⁴ Min bena ke i yere ta jamana mogow ra ko fe, ne nana o le fo

i ye, sabu nin kow ye ko nataw le ye.>

¹⁵ «K'a to kuma ra ne fe, ne kun birinin tora, ne ma se ka foyi fo. ¹⁶ Ne ka ce do ye tuun, a be i ko adamaden, a nana maga ne dagbolow ra. O kera minke, ne sera ka kuma. Ne kumana o tigi fe k'a fo a ye ko: <Ne matigice, ne ka fen min ye o ka siranya bla ne ra, fo ka ne baraka ban. ¹⁷ Ne matigice, sisan i ta jonce bena kuma i fe cogo di? Ne baraka bee banna, fo ka ne nenekiri mina ne ra.>

¹⁸ «O tuma ra, o danfen min tun be i ko adamaden, o magara ne ra tuun, ka baraka don ne ra. ¹⁹ A k'a fo ne ye ko: <Ala ta mogo kanunin, i kana siran. I jusu suma, ka i yere ja gbeliya, ka baraka don i yere ra.> K'a to kuma ra ni ne ye, baraka ka donna ne ra. Ne ko: <Ne matigice, kuma sisan, sabu i ka baraka don ne ra.> ²⁰ A ko: <Ne nana i fe kun min na, i ka o lon wa? Sisan ne be taga Peresikaw ta jamana ta meleke kuntigi kere. Ni ne ka taga, Geresi jamana ta meleke kuntigi bena na. ²¹ Nka min sebera Ala ta can kitabu konon, ne nana o le fo i ye. Mogo si te ne deme o kere ra ni aw ta jamana ta meleke kuntigi Mikayilu te.

11

¹ « <Medikaw ta masace Dariyusi ta masaya san folo ra, ne fana tun be ni Mikayilu ye, janko k'a deme.> »

Masace dow ta ko

² « <Ayawa, sisan, ne bena can yira i ra. A fe, masace saba were le bena wuri Peresi jamana ra. Olugu ko fe, masace naaninan bena sigi; nka ale

ta naforo bena caya ka teme tow bee ta kan. Ni a nana fanga sorɔ tuma min na a ta naforo baraka ra, a bena mɔgɔw bee kɔnɔnɔsu Geresi jamana masace kama.

³ « ‹Nka masacefari do bena wuri Geresi jamana ra; ale ta masaya bena bonya kosebe. Ni fen o fen ka o masace diya a bena o le ke. ⁴ Nka ni a ta fanga nana bonya kosebe wagati min na, a ta masaya bena ben, a ta fanga bena yerege ka taga dunupa fan naani na. A ta denw fana tena se ka sigi a no ra. A ta fanga bena di mɔgɔ werew le ma; nka olugu ta fanga tena bonya k'a ta bo.›
»

Worodugu masace ni sahili masace

⁵ « ‹Ayiwa, worodugu masace* ta fanga bena bonya kosebe, nka a ta kuntigi kelen ta fanga bena bonya ka teme ale yere ta kan. O kuntigi le bena sigi fanga ra. A ta fanga bena bonya kosebe.

⁶ « ‹San dama temenin ko, worodugu masace ni sahili masace† bena jenɔgɔnya don. Worodugu masace denmuso bena taga sahili masace fe, janko ka baraka don o ta jenɔgɔnya ra. Nka o muso tena meen fanga ra. Sahili masace yere ni a dence fana tena meen fanga ra. O bena o muso fana mina, ale ni a blasirabagaw, ani a face, ani min tun kera a demebaga ye.

⁷ « ‹Mɔgɔ do bena bo o muso ta somogow ra, ka muso face no ta, ka ke worodugu masace ye. A bena ke cefari ye. A bena taga don sahili masace ta masadugu ra k'a ta kerεkejama kerε

* **11:5** 11.5 Worodugu masace, o ye Misiran masace ye. † **11:6** 11.6 Sahili masace, o ye Siri jamana masace ye.

ka se a ra, ⁸ ka o ta batofenw ce ka taga ni o ye Misiran, ani o batofenw ta minan saninlamanw ni a warigberamanw bee. O ko, a bena san dama ke, a tena kere ke sahili masace fe. ⁹ Nka o ko, sahili masace bena taga worodugu jamana mogow kama ka taga o kere; o ko, a bena seko a ta jamana ra.

¹⁰ « <Sahili masace dencew bena o yere laben kere kama, ka kerekejamaba lajen. Mogo o mogo be o ta sira kan o temeto bena olugu bee kere, ka yoro bee datugu i ko jiba woyoto. O bena taga hali o juguw ta kerekebon yere kama.

¹¹ Worodugu masace dimininba bena bo ka taga sahili masace kere ni kerekejamaba ye. A bena se soro sahili masace ta mogow kan. ¹² Worodugu masace ni a ta mogow bena o yere bonya, ko o ka se soro o kere ra. O bena mogo caman faga, nka o bee n'a ta, o ta fanga tena meen; ¹³ sabu sahili masace bena taga kerekejama were laben. O kerekejama bena caya ka teme folo ta kan. San dama temenin ko, a bena na ni o kerekejamaba ye, ani kerekeminan caman. ¹⁴ O wagati ra, mogo caman bena wuri worodugu masace kama; hali ele Daniyeli ta jamana benkannikebaga dow bena wuri a kama. O cogo ra, i ka tagamasiyen minw ye, o kow be ke. Nka o tena se worodugu masace ra. ¹⁵ Ayiwa, sahili masace bena wuri, ka na yelenyowow lolo ka worodugu masace ta dugu barakaman do lamini, k'a kere k'a konofenw bee ce. Worodugu masace ni a ta kerekejamaba bee, ani a ta kerekecefariw bee, a tena se ka lo sahili masace ja; o baraka tena se. ¹⁶ O sahili masace cenrikebaga bena a sago ke, sabu mogo si tena

se ka lo a ja. Ni a nana teme yoro caman na ka cenri ke ka ban, a bena taga sigi jamanaw bee ra pumanman na. ¹⁷ A bena na ni a ta kerakejama bee ye, ka na a ke i n'a fo a b'a fe ka jennogonya don ni worodugu masace ye. A bena a denmuso di worodugu masace ma furu ra, janko ka worodugu masace ta masaya cen. Nka o ko tena ja a boro. ¹⁸ O ko, a bena yelema kogoji kofejamanaw kama, ka o caman kere ka se soro o kan. Nka jamana do ta kuntigi bena a kere, k'a ta mafiyenyari lalo, k'a ta wasoya ben a yere kan. ¹⁹ O ko, sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra, ka taga don a yere ta kerebonbaw konso. Nka a baraka bee bena ban, a bena sa, k'a togo tunu pewu. ²⁰ Min bena sigi a no ra, o masace bena a ta fagama do ci ka taga fenw ce jagboya ra jamana ta yoro nooroman‡ konso. Nka sani tere dama, o bena o masace faga, nka a tena faga jama ta dimi le koson, a fana tena faga kere le ra.> »

Sahili masacejugu ta kewalew

²¹ « <Aywa, mogo sonkolon do le bena sigi sahili masace no ra, k'a soro mogo si ma masaya di a ma. Ka mogow to hera ra, a bena a yere sigi masaya ra ni ceguya ye. ²² A juguw ta kerakejama minw ta fanga tun be taga yoro bee i ko jiwoyoba, a bena olugu bee datugu, ka o bee halaki. A bena Ala ta mogow ta kuntigi do fana faga. ²³ Minw bee bena jennogonya don ni a ye, a bena o bee nanbara; a ta fanga baraka bena to

‡ **11:20** 11.20 Jamana ta yoro nooroman, o ye Zeruzalemu Alabatosoba ye.

ka bonya ka taga na, k'a soro a ta mogow man ca. ²⁴ Ka mogow to hera ra, a bena taga don jamana yorɔɔɔmanw na, ka taga mogow kere, ka o ta borofenw ni o ta naforow ce, ka o di a ta mogow ma; k'a soro hali a bemaw ma son ka o ko ɔogon ke. A bena a fo ko a be dugu barakaman dow fana kere. Nka a bena wagati dama doron le ke o kow ra. ²⁵ A bena a jigi la a ta fanga kan, ka jija ka kerekajama caman lajen, ka taga worodugu masace kama. Worodugu masace fana bena na o no fe ni kerekajama caman ni barakaba ye, nka worodugu masace tena se a ra, sabu o bena jen dow siri ale kama. ²⁶ A yere ta mogow dow le bena a janfa. O bena a ta kerekajama gben ka o bee yerege, a ta kerekeden caman bena faga. ²⁷ O ko, o masace fla bena sigi ka domuni ke ɔogon fe. Nka juguya le bena ke o bee jusukun na ɔogon kama; o ra, o bena kuma nka o si tena gbe ɔogon ye. O ta ɔogonye tena foyi na, sabu o ta miiriya ra o tun b'a fe ka min ke, o wagati ma se folo. ²⁸ Sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra ni naforo caman ye. A bena Ala ta mogow koninya; a bena wuri olugu kama ka o kere, ka soro ka taga a ta jamana ra.

²⁹ « <Ayiwa, wagati do bena se tuun, sahili masace bena wuri ka taga worodugu masace kere. Nka o kere tena ke i ko folo ta. ³⁰ Mogow dow bena na a kama kurunbaw konɔ ka bo terebenyanfan na. A baraka bee bena ban; a bena kosegi a ta jamana ra. A dimininba bena wuri Ala ta mogow kama tuun ka olugu kere. O ko, Ala ta mogow minw bena ban Ala ta jenɔogonya ra, a bena olugu le ke a jenɔogonw

ye. ³¹ A bena a ta kerəkeden dōw ci Ala ta mōgōw kama. Olugu bena taga Ala ta yōrō saninman lanōgō. Saraka min tun bē bō Ala ye lon o lon, o bena o dabla, ka fēn haramunin bla sarakajenifen* kan. ³² Masace yere bena Ala ta mōgō dōw nēgē, k'a to o ye Ala ta jēnḡōgōnya cēn. Nka minw bē Ala ta can kan, olugu tena sōn a ta ma. ³³ Olugu ra minw ye kolōnbagaw ye, olugu bena mōgō tōw caman karan Ala ta sariya ra. Nka o bena olugu dōw faga, ka dōw jeni, ka dōw borofenw bēē bōsi o boro, ka o bla kaso ra. ³⁴ O ta tōrōw wagati ra, mōgō ḡanamana tena sōrō ka o demē. Dōw bena a kē i n'a fō o bē ni o ye, nka o bena o kē flankafuya le ra. ³⁵ O kolōnbaga minw tugura Ala kō, o bena olugu dōw faga. Olugu ta saya le bena kē sababu ye, ka Ala ta mōgōw saninya, ka o gbē, fō ka taga wagati laban se; sabu wagati min latigera, o ma se ban.

³⁶ « Ni fēn o fēn kōni ka o masace diya a bena o le kē. A bena a yere korōta, ko ale ka bon ni batofenw bēē ye. Kumajugu minw ḡōgōn ma deri ka mēn fōlō, a bena o le fō Ala korōtaninba yere ma. A bena tōgō sōrō fō ka taga Ala ta dimi wagati se; sabu Ala ka min latigē a kama, a bena o kē a ra. ³⁷ A bēmax tun ka batofen minw bato, ani musow bē batofen minw kanu kosebē, a tena o si jate; a tena ala wēre jate, sabu a bena a fō ko ale yere ka bon ka tēmē o bēē kan. ³⁸ A yere ta ala min bē a ta masadugu kōnō, a bena o le bato ni sanin ye, ani warigbē, ani lulu suguya caman ye, ani fēn dawulamanw; k'a sōrō a bēmax si ma o ala bato ka ye. ³⁹ A bena duguw kere o ala sababu ra, min ye siya wēre ta ala ye. Ni mōgō

minw ka sɔn o batofen ma, a bena olugu bonya, ka o sigi kuntigiya ra mɔgɔ caman kunna. A bena a ta jamana yɔrɔ dɔw di o mɔgɔw ma ka o ke o sara ye.> »

Sahili masacejugu labancogo

⁴⁰ « <Ayiwa, ni sahili masace ta wagati laban nana se, worodugu masace bena wuri a kama tuun. Nka sahili masace bena girin ka na a kama ni barakaba ye, i ko sanfɔɔɔba, ni a ta sowotorow ni a ta sotigiw ni a ta jirakurunw ye, ka na a kere. A bena don jamana caman na ka o fa ni a ta kerekejama ye, i n'a fɔ jiba min be woyo ka yɔrɔ bee fa. ⁴¹ A bena don jamanaw bee ra numanman na, ka o fana mina, ka mɔgɔ caman faga. Nka Edɔmukaw, ani Mohabukaw bena bɔsi a boro, ani Amɔnkaw ta namɔgɔw. ⁴² A bena a ta fanga sigi jamana werew kan fana; hali Misiran jamana tena bɔsi. ⁴³ A bena Misiran ta naforow ce, ani a saninw, ani a warigbew, ani a fen dawulamanw. Libikaw, ani Etiyopikaw fana bena ke a ta fanga kɔrɔ. ⁴⁴ Nka kibaroya dɔw bena bɔ terebɔyanfan ni sahiliyanfan fe, o kibaroyaw bena a ja tige. O ra a fariyaninba bena wuri kere kama ka mɔgɔ camanba faga. ⁴⁵ A bena a ta masa fanibon lɔ kɔgɔji ni kuru nɔɔrɔman saninman furance ra. Nka a ta wagati laban bena se; mɔgɔ si tena sɔrɔ k'a demɛ.> »

12

Melɛke ka wagati labanw ko fɔ Daniyeli ye

¹ « ‹Ayiwa, o wagati ra, melekew kuntigiba Mikayilu bena na. Ale le ye aw ta jamana korosibaga ye. O wagatiw bena ke wagatigbelenbaw le ye. Kabini siyaw be dugukolo kan o tɔɔɔjugu ɲɔɲɔn ma deri ka ke folo. O wagati ra, i ta jamana mɔɔɔ minw tɔɔɔ sebera panamanya kitabu kɔnɔ, olugu bena kisi. ² Minw be sunɔɔɔra bɔɔɔ ra, dugukolo jukɔɔ, olugu caman bena kunu. Dɔw bena kunu ka panamanya banbari sɔɔɔ, dɔw fana bena kunu ka ke maroya ni tɔɔɔ banbari ra. ³ Mɔɔɔ minw kera mɔɔɔ hakirimanw ye, olugu bena manamana i ko sankolo nɔɔɔ; minw ka mɔɔɔ caman karan terenninya sira ra, olugu fana bena manamana i ko sankolo lolow, wagati beɛ, ani tuma beɛ.

⁴ « ‹Ayiwa, ele Daniyeli, ele ye nin kumaw mara ka ɲa; kitabu datugu, k'a siri k'a bla, fo ka taga wagati laban se. Mɔɔɔ caman bena a karan k'a segesege, ka o ta lonniya caya.› »

⁵ «Ka ne Daniyeli to o tagamasiyenw fleri ra, ne ka mɔɔɔ fla wɛɛ ye, kelen lonin be ba fan kelen na, to kelen lonin be a fan do ra. ⁶ Min tun ka lenfani don ka lo baji kan, o ra kelen ka o lenfanitigi jininka ko: ‹Nin kabakow laban bena ke wagati juman le?› ⁷ Lenfani donbaga min tun lonin be baji kan, ne ka ale kumakan men; a k'a kininboro wuri, k'a numanboro fana wuri san fe, ka kari Ala banbari tɔɔɔ ra, k'a fo ko: ‹Nin kow bena ke ka se fo wagati kelen, ani wagati fla, ani wagati tarance*. Ni Ala ta mɔɔɔ saninmanw

* **12:7** 12.7 Aw ye 7.25 flɛ.

baraka nana ban tuma min na pewu, nin kow be soro ka ke.»

⁸ «Ne ka nin kuma men, nka ne m'a faamu. Ne k'a jininka ko: <Ne matigice, ni kow laban bena ke wagati juman le?» ⁹ A ka ne jaabi ko: <Daniyeli, ele ye taga. Nin kumaw maranin ka kan ka to, ka kitabu datugu k'a siri k'a bla, fo ka taga wagati laban se. ¹⁰ Tɔɔrɔw bena mɔgo caman saninya, ka o gbe. Nka mɔgojuguw bena to o ta juguya ra; o tena foyi faamu. Mɔgo hakirmanw le bena nin kow faamu. ¹¹ Saraka min tun be bo lon o lon, o dablara wagati min na, k'a ta o wagati ra fo ka taga se lon min cenrikebaga ka fen haramunin bla sarakabonan kan, o bena ke tere waga kelen ni tere keme fla ni tere bikononton. ¹² Mɔgo minw sera ka ke kankelentigiw ye fo ka taga tere waga kelen ni tere keme saba ni tere bisaba ni tere looru dafa, olugu ta pana.

¹³ « <Ayiwa, ele koni, ele ye jija fo ka taga se a laban ma. I bena sa, ka laganfiya. O ko, i bena wuri ka i ta baraji soro dunuɓa laban na.> »

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8